

JAK RABÍN LÖW UDĚLAL GOLEMA

Odedávna, od těch nejstarších dob, žili v Praze taky Židé. Už za knížete Bořivoje prý jich tu žilo tolik, že jim kníže vykázal zvláštní místo na pravém břehu Vltavy. Tam si Židé postavili své vlastní město, oddělené od ostatní Prahy. Vykázané místo bylo pro Židy příliš malé. Proto domy byly úzké a těsné, na nich bylo mnoho přístavků a výstupků, dvorky zašlé a špinavé, uličky chudé, nedlážděné a křivolaké. Domy i uličky vyhlížely docela jinak než ostatní město. A Židovské Město mělo taky svůj vlastní hřbitov.

Za císaře Rudolfa druhého žil v Židovském městě moudrý kněz, rabín Löw. Říkalo se mu vysoký rabín — měl vysokou postavu. Pročetl mnoho židovských a křesťanských knih, vyznal se v matematice, alchymii, lékařství i hvězdářství a vykládalo se, že umí i čarovat. Patřil k nejmoudřejším lidem své doby a chodili za ním na radu i učenci, co do Prahy přijeli.

Jednou si rabín Löw usmyslil a uhnětl u Vltavy z hlíny člověka; měl postavu jako mohutný a vysoký muž. Rabín mu prstem vyznačil ústa, nos a uši. Pak mu vložil do úst kouzelný lístek, říkalo se mu šém. Řekl:

„Goleme, vstaň a chod! Goleme, běž a chod!“

Hliněný muž se začal pomalu probouzet, jako člověk, co dlouho a dlouho spal. Posadil se na břeh řeky, rozhlížel se okolo, nakonec povstal a šel, kam mu rabín ukazoval.

Rabín Löw mu dal jméno Golem, to prý v židovské řeči znamená sluha. Golem dělal všecko, co mu rabín nebo jeho žena přikázali. Poslouchal na slovo, ale mluvit nedovedl. Pracoval za dva: štípal dříví, kácel stromy, nosil ve vědrech vodu, zametal světlnici a síň, bez odmluvy konal nejtěžší práce. Jenže byl jako malé děcko, neměl vlastní rozum.

Jednou rabínova žena Golemovi poručila, ať nosí do kádí vodu, a sama šla na trh do města. Golem neříkal nic, jen kývl hlavou, nasadil si čapku vzal vědra a šel po práci.

Navečer se rabínova žena vracela z města a viděla po ulici shluk a pozdvižení. Lidi ukazovali ru-

kama a vzrušeně rokovali. Žena se divila a v duchu si povídala:

Co se to děje? Že Golem zase něco provedl?

Jak přišla do uličky, kde bydleli, už to viděla. Golem nosil od samého oběda vodu a vyléval ji do sudů. Když všechny kádě byly po vrch plné, Golem lil vodu na zem, voda začala téct po ulici jak potok, bylo už jí po kotníky!

Podruhé rabínova žena povídala:

„Goleme, víš co? Tady máš peníze, běž na trh a kup tam pytel jablek.“

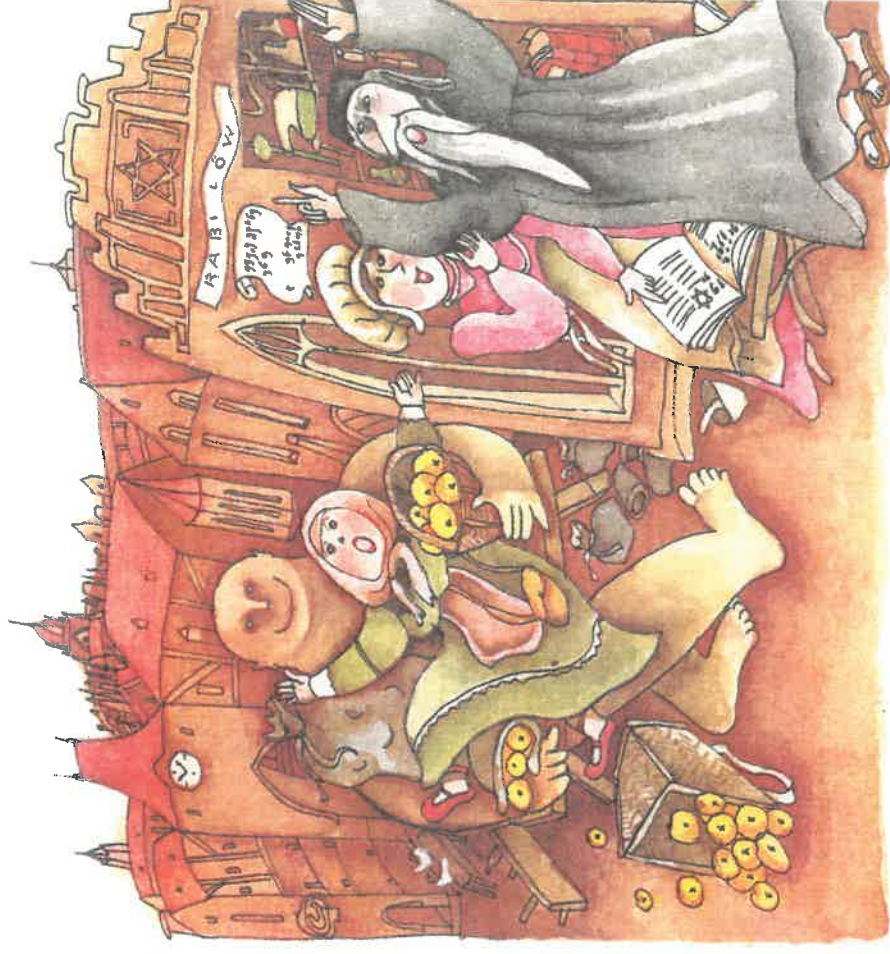
Golem poslouchal, co mu žena říká, pokrčil rameny, že porozuměl, vzal groše a šel. Přejde na trh, postaví se k stánku, dává hokynářce peníze a ukazuje na jablka.

Ta nasypala šťavnatá jablíčka do velkého pytle. Golem na to nespokojeně hledí, zdá se mu, že došel jablek nějak málo. Kývá hlavou na prodavačku, ať ještě přidá. Jenže ta jeho posuňkům nerozuměla. Golem se rozzuřil a víte, co udělal? Vzal celý stánek s ovocem, milou hokynářku taky a odnesl to všecko až domů.

To se ví, hokynářka vřískala na celé kolo a ten poprask po městě, to si dovedete představit.

Ale jednou mohlo všecko špatně skončit. Rabín Löw nebo jeho žena museli dávat Golemovi nové a těžké práce. Goleme, běž tam! Nasekej dříví! Dones od studny vodu a nalej ji do beček! Skácej na zahradě tu starou hrušku! Jak Golem jen chvíli zahálel, síla se v něm hromadila a v milém Golemovi propukla zuřivost.

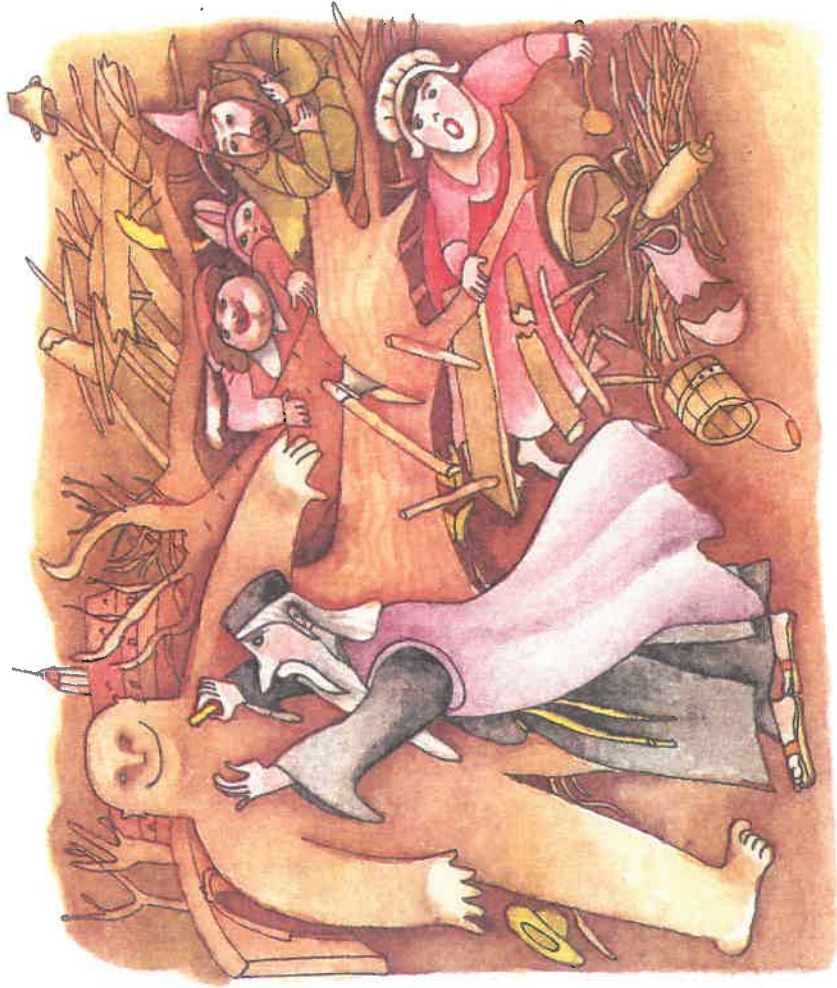
Tak se stalo, že rabín musel jít znenadáni do města a že zapomněl Golemovi uložit, co má dělat.

Golem zůstal sám. Nejdřív seděl a díval se nepřítomně kolem sebe. Pak začínal být netrpělivý. Vstal a lítal po světnici z jednoho kouta do druhého. Pojednou jej popadl vztek! Začal rozbíjet všecko kolem sebe, nádobí, drahé vázy, vyhazoval nábytek z oken, židle, stůl, lavice, vzácné koberce a všecko.

Ani to mu nestačilo. Rozmlátil dveře, drtil a lámal, co mu přišlo do cesty. Řádil jako zběsilý, bořil krámy a boudy, převracel chatrné domky, trhal vzrostlé stromy z kořenů. Všechny popadl strach, zdaleka před ním utíkali.

Rabín Löw se zrovna vracel domů a netušil, co

se mezitím stalo. Jak se blížil, slyšel hluk a rámus. Lidi na ulici ukazovali rukama a vzrušeně rokovali. Poznali, že se stalo něco neobyčejného. Vzpomněl si na Golema. Vždyť jsem mu zapomněl poručit, co má udělat! Běžel, co mu síly stačily, až se mu plášť pletl mezi nohy. A už spatřil, jak Golem bésní. Vykřikl:

„Goleme, zastav se! Goleme, stůj!“

V tu chvíli Golem strnul jako socha, ani se nepohnul. Zmateně, jako bez ducha se díval kolem sebe, jako by se probudil z těžkého snu. Rabín k němu pomalu šel a vytáhl mu z úst kouzelný lístek, šém. Golem zůstal bez života.

Löw přemýšlel o všem, co se stalo a jak se to mohlo stát. Poznal, že velikánská Golemova síla může být i nebezpečná.

Ještě tu noc zazdil Golema někde v Židovském Městě — a nikdo se nedověděl kam.

